

Qui és na Pilar Costa?

La presidenta del Consell Insular d'Eivissa i Formentera és una jove advocada de 32 anys amb una visió atípica de la política i de les relacions personals i professionals, per la qual cosa no pensa renunciar a la seva gran passió: el teatre.

El cap de la policia local d'Eivissa s'acosta a Pilar Costa a les 23.59 hores del passat 8 d'agost i li deixa al seu *walky-talky*: "Hem de donar l'ordre que comencin el focs, falta un minut i han de ser puntuals". "Home sí, sí, els focs que comencin puntuals", respon ella. "Ja pot donar l'ordre", li diu l'agent a continuació. I de sobte, la ciutat que la va veure néixer el 18 de maig de 1967 és il·luminada pel castell de focs artificials de la diada de Sant Ciríac, les Festes de la Terra. Aleshores, la presidenta del Consell Insular d'Eivissa i Formentera es dirigeix a un amic i li diu a cau d'orella: "Ara entenc què és el poder". L'anècdota explica per si sola l'apaivagadora cosmovisió de la política que té la persona que, una setmana abans, havia promès el seu càrrec de presidenta del Consell Insular pitiús.

Pilar Costa Serra va néixer a Vila en una família de classe mitjana acomodada, va tenir una infància fàcil i el fet de ser la petita de quatre germans no li va comportar cap excés de malcriadesa. Aquests, naturals de la capital, han viscut del comerç—tenen un negoci de perfumeria a Sant Antoni de Portmany—i, per tant, s'han vist directament beneficiats pel turisme.

Tot i que l'entorn familiar és conservador—el pare s'ha confessat, en petit comitè, "de dretes, però descontent amb el PP"—, els pares són persones obertes que han donat als fills una educació liberal. "I bastant llibertat", diu la presidenta.

De ben petita dóna mostres d'una personalitat que

via menjador, m'hi podia quedar a dinar i per a ells, que treballaven tot el dia, era una gran comoditat que jo m'hi estigués fins les cinc o les sis de la tarda".

La mare la recorda "molt metòdica". Cada nit, abans d'anar-se'n a dormir, Pilar Costa es preparava els llibres i l'uniforme per a l'endemà. També es posava un despertador per si el dels pares fallava. L'educació "no era molt estricta des d'un punt de vista religiós". La

presidenta es confessa "agnòstica". Això sí, com a bona al·lotja vilera de col·legi de monges a casa parlava civissenc i a l'escola castellà amb les amigues, que alhora també parlaven eivissenc a casa.

Això va ser així fins a sisè d'EGB, quan arribaren les classes de català a l'ensenyament. Llavors, un professor, Marià Serra (avui president de l'Institut d'Estudis Eivissencs), sempre els deia: "Sembla mentida, aquestes al·lotetes eivissenques parlant entre elles en castellà." La persistència d'aquell professor va fer forat en la consciència de la colleta i de mica en mica varen anar trencant aquella inèrcia de la infància i acabaren per parlar català entre elles.

Una bona actriu. A més del català, arribaren també les activitats extraescolars i ella sent de seguida atracció pel teatre. La primera obra

combina un fort caràcter—"ja era líder dins del grup", recorda Maria José Marí, que és psicòloga i amiga seva des dels tres anys—amb una tendència precoç a la responsabilitat. La seua infància són bàsicament records del col·legi Nostra Senyora de la Consolació, una escola de monges escollida pels pares per pragmatisme: "Allà hi ha-

"Vull ser jo mateixa"

La tarda del dissabte 31 de juliol, a les 21.15, Pilar Costa posava punt final a la solemne presa de possessió del càrrec de presidenta amb una diàfana advertència: "I per acabar, vull ser la presidenta del Consell Insular d'Eivissa i Formentera sense deixar de ser jo mateixa. I em permetin, ja que he fet de la no renúncia a les relacions personals en la vida política una característica de la meua trajectòria, vull continuar aportant a la política també una altra manera d'entendre les relacions personals, polítiques i professionals. Vull mostrar el meu agraïment a totes les persones que han contribuït a fer que avui la presidència del Consell Insular d'Eivissa i Formentera l'ocupi una dona progressista".

Fidel a la seva promesa –"sóc una mica caparruda", diu–, el passat dia 3 d'octubre Pilar Costa estrenava, amb el grup de teatre d'Arts i Oficis d'Eivissa, *L'univers perdut*, obra d'Enric Rufas guardonada amb el XXXII Premi Josep Ametller de Teatre, en la Mostra de Teatre de Manacor (Mallorca). "Faig grans esforços per no deixar el teatre, perquè no en vull prescindir", assegura. **J. M.**

que fa al col·legi és *La enamorada del rey*, de Valle-Inclán, a les ordres de Pedro Cañestro, director del grup de teatre de l'Escola d'Arts i Oficis d'Eivissa. Quan deixa l'escola per anar a l'institut Sa Blanca Dona, d'Eivissa, entra a formar part del grup d'Arts i Oficis sota la direcció de Cañestro, el seu director fins al dia d'avui. Allà s'estrena amb *Luz de gas*, de Patrick Hamilton.

Amb Pedro Cañestro manté una sòlida relació d'amistat. Segons María José Marí, també membre del grup, "ell la tracta com una filla i ella li fa una mica de mare". Cañestro diu, de la passió de Pilar Costa pel teatre, que "ha nascut una gran estrella, és una gran actriu i es deixa dirigir molt bé". Des d'aleshores, l'actual presidenta del Consell pitius ha participat en una mitjana de tres o quatre obres l'any, excepte quan estudiava a Barcelona, que segons que recorda Cañestro, "cada vegada que venia li havia de donar un paper i muntar-li una obra".

Però l'obra *Luz de gas* té també altres connotacions per Pilar Costa. Tenia setze anys i es va enamorar d'un company del grup de teatre, Josep Antoni Bonet Roig, que en tenia 23 i amb qui es va casar set anys després. Cañestro, que desconeixia aquest noviatge, recorda que en aquella obra hi havia una escena en què els dos personatges que representava la parella

"Vull aportar a la política una altra manera d'entendre les relacions personals i professionals", afirma Costa.

establien un joc de provocació mútua i al final s'havien de fer una besada de veritat: "Ells es besaven, però en els assajos s'aprofitaven i aleshores jo li vaig preguntar a María José: 'S'estimen molt, na Pilar i en Bonet?', i ella em va contestar: 'I tant, com que són nòvios!' María José Marí apunta que la seva amiga sempre ha semblat més gran del que realment és: "De fet, ell es va sorprendre quan va saber la seva edat".

L'institut significa, en principi, alliberament i disbauxa. Després, arriba el qüestionament d'alguns valors i la presa de consciència sobre algunes coses "contra les quals et rebel·les". Ella, per cultura televisiva i cinematogràfica més que per qualsevol vivència personal, descobreix que hi ha dos temes que l'afecten més que els altres: el

racisme i l'homosexualitat. Neix el seu interès per la defensa dels drets humans, una inquietud que ja no abandonarà mai més.

Malgrat que descobreix una predilecció per la literatura i per la filosofia, per altra banda no li resulta massa atractiu un futur abocat a la docència i decideix estudiar Dret a la Universitat de Barcelona. És la revelació de l'ascendent que hi té, de manera inconscient, el seu germà Josep Maria Costa, actual conseller d'Interior del Govern Balear. Ell també havia estudiat Dret a Barcelona i té un gabinet d'advocats a Eivissa, on ella acabarà exercint la seva professió.

La vida barcelonina de Pilar Costa és una vida d'estudiant "en una facultat no especialment activa" i marcada per la idea de tornar a viure a Eivissa. Després dels cinc anys de rigor, del 1985 al 1990, decideix que vol aprendre anglès abans de tornar a l'illa i se'n va a Chichester, un petit poble al sud de Londres.

Als pocs mesos, torna a Eivissa i l'any 1991 comença a treballar al despatx del seu germà. Llavors ell era diputat autonòmic i ella es veu obligada a substituir-lo en molts casos, cosa que li permet adquirir pràctica molt ràpidament, sobretot en temes civils i penals. Va ser també en aquella època, el 1992, quan un amic li planteja la possibilitat de muntar la delegació a Eivissa d'Amnistia Internacional. Finalment, acaba també fent de professora de dret a l'Escola de Turisme d'Eivissa.

En aquell temps, el seu germà Josep Maria comença a portar al·lots saharis a passar l'estiu a l'illa i ella s'integra en l'Associació d'Amics del Poble Sahrauí i allotja a casa seva els monitors sahraús que acompanyen els nens. L'estrena del càrrec l'ha obligada, a contracor, a deixar momentàniament la seva vena solidària.

El lloc i el moment adequats.

La seva entrada en la política es produeix de "manera molt inconscient, poc meditada". Quan el gener del 96 li proposen ser la candidata de l'Agrupació d'Electors Eivissa i Formentera al Senat, la re-

...cte sigui massa intens, perquè et ferma molt més”

acció inicial va ser negativa atesa la seva inexperiència política. El periodista del *Diario de Ibiza* i amic de Pilar Costa José Manuel Pina recorda haver-li dit “senadora!” fent broma, quaranta-vuit hores abans d’esdevenir la candidata, a la qual cosa ella va respondre: “¡No lo verán tus ojos!”.

L’avui conseller d’Interior i germà de Pilar Costa, Josep Maria Costa, formava part de les negociacions entre les forces polítiques del pacte en representació del PSOE, però la presidenta assegura haver-se assabentat “per la premsa” que el seu nom figurava en una llista de persones susceptibles de ser temptades per encapçalar la candidatura al Senat. Toni Costa, del PSOE, recorda que ella va ser proposada pel seu partit i n’explica els motius: “Té gran capacitat de comunicació, el teatre l’ajuda a saber enfrontar-se al públic, cau bé immediatament, té una preparació indiscutible i té preocupació social; tot això la converteix en la persona idònia perquè al PSOE no se la veïes com una adversària, sinó més aviat com un cert aire fresc dins del projecte socialista”.

Poques hores abans de prendre la decisió de presentar-se al Senat, que havia de ser imminent per la manca de temps, Pilar Costa va consultar-ho amb “quatre o cinc persones” i totes l’animaren molt excepte el periodista José Manuel Pina, que li va dir: “No t’hi emboliquis”. Avui, amb la perspectiva d’aquests últims tres anys, Pina considera que Pilar Costa és un

“element aglutinador” tan gran que “sense ella no hauria estat possible fer el camí”.

Per la seva banda, el sociolingüista i president illenc d’Esquerra Republicana de Catalunya, Bernat Joan i Marí, s’aferra al tòpic per explicar la candidatura de Pilar Costa: “Era on tocava quan tocava”. I ella reconeix que en els seus casos, aquest tòpic lligat a l’èxit “ha funcionat”. Bernat Joan, que participava també en les negociacions polítiques del pacte, parla d’un dels elements que, al seu parer, configura el carisma de la presidenta: “Té un pensament lateral, diferenciat del pensament racional, molt desenvolupat: té capacitat intuïtiva i de comunicació amb la gent, sap fer i estar i és capaç d’adaptar-se a medis i situacions molt diferents fins establir un discurs amb gent que pensa de manera diferent a ella; això ho fa molt bé.” D’això, ella mateixa en diu “capacitat de consensuar”. “Sóc bastant esponja”, conclou.

Amoïnada pel personalisme.

Consumat el pacte de progrés i assolida la victòria, Joan Serra, director del *Diario de Ibiza*, introdueix un altre element exclusiu de Pilar Costa: “Té un paquet de vot traspasat per una qüestió personalista.” Aspecte del qual ella assegura ser-ne “desgraciadament conscient”. I quina és la desgràcia? “Em fa por que el grau de personalisme d’aquest projecte sigui massa intens, perquè et ferma molt més. Entenc que és un component

necessari, que a la gent li agrada i que és molt difícil de controlar, per això intent tenir molt present que no he de perdre la meua visió transitòria de la política”.

Una anàlisi que contrasta amb la de Fani Tur, consellera de Cultura del Consell Insular pitiús, que parla de la dimensió històrica de la victòria de Pilar Costa. Per a ella, s’ha esdevingut una triple revolució: “És una dona, d’esquerres i jove; just el contrari del que hi havia abans”. Però la presidenta no vol ni sentir parlar d’aquesta “perspectiva històrica dels esdeveniments”. Finalment, presidenta, què és el poder per a vostè? “Una paraula una mica horripilant i capacitat de decisió”.

Joan Marí

Pilar Costa i Serra (Eivissa, 1967), presidenta del Consell Insular d’Eivissa i Formentera, actuant. La imatge correspon a la representació de l’obra *La puta respectuosa*, de Jean-Paul Sartre, quan Costa ja era senadora pel Pacte Progressista.

Un pont marítim amb Formentera

Pilar Costa viatja molt: la Xina, el Nepal, Turquia, Nova York, França, Anglaterra... Però un dels llocs que més ha visitat en els últims mesos ha estat Formentera. Coneix la pititusa menor des de petita, quan la visitava a l’estiu amb una tia i uns cosins. Allà, el seu avi era co-propietari d’algunes grans finques, una part de les quals va deforestar per construir els pailebots de la seva naviliera que unien comercialment les Pitiüses amb diversos punts de la Península. Tot i que ella no ha heretat l’afecció marinera de la família, el fenomen Pilar Costa ha traspasat l’estret dels Freus —que separa Eivissa i Formentera— amb una acceptació sense gai-

res precedents. Segons Santi Ferrer, diputat formenterer per la Coordinadora d’Organitzacions Progressistes i vice-president del Consell Insular per Afers de Formentera, l’acceptació de Pilar Costa a la petita pititusa s’explica perquè és “una dona jove, atractiva, molt treballadora i d’aspecte molt eivissenc, però també al fet que com a senadora va mostrar una sensibilitat especial pels temes de Formentera”. “Ella ha simbolitzat la unió pititusa”, explica Ferrer. I afegeix que en la passada campanya electoral l’avui presidenta visitava tant l’illa germana que una vegada li va arribar a dir: “S’ha establert un pont marítim entre Eivissa i Formentera”. **J. M.**